

GAZETA

ILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România și streinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inscrise: un şir peti 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif și învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Drumuri neumblate.

Viena, 6/19 Februarie 1912.

Acum se recunoaște, că înființarea unei episcopii greco-catolice, cu orice fel de limbă liturgică, numai să fie în dependență directă de guvernul unguresc, care vrea să adăugească în lanțul nesfârșit al mijloacelor sale de maghiarizare și pe acesta, se recunoaște din partea tuturor celor inițiați în tainele politice ungurești, că înființarea acestei episcopii este plănuită de mult, de câțiva zeci de ani.

Și Noi, cari formăm ținta nemijlocită a celui mai ticălos atac, să nu fi simțit pregătirile și manevrările dușmanului? Atâta amar de vreme să nu fi simțit nimic? Ori simțind, ne-am încrezut totuși în etica creștinească a fețelor bisericesti din Roma, cari vor respinge încercarea unor politicieni descreștați, cari degradează confesiunea catolică și cu ea întreagă organizația bisericii catolice la o simplă armă a infamei politici de toate zilele?

Acum este poate zadarnic a mai stabili responsabilitatea bisericii greco-catolice românești. Poate ea s-a găsit în fața unei puteri mai mari, care dispune de mijloace coercitive, ce se simțesc în urmările lor incalculabile, dacă nu te pleci și nu le faci cale. Dar pericolul nu amenință numai biserica gr. cat., căci ceea ce se încearcă astăzi cu ea, este numai un experiment. Și dela succesul acestui experiment atârnă încercarea celui alt experiment, care va urma: înființarea unei episcopii greco-orientale românești; aceasta pe seama acelor români greco-orientali, cari formează de pe acum zestrea politică a tuturor guvernelor ungurești și pe seama vizitorilor de mitre, cari văd că acestea, mitrele, nu le vor mai veni niciodată prin veturile sinoadelor ori congresului nostru. Umbra fără om dela Oradea-Mare ar fi în stare oricând, să primească și o astfel de mitră!

Prin urmare și chestiunea a-

ceasta privește nu numai pe mâini greco-catolici, ci pe toți mâinii. Căci, iarăși, nu este de zut, că o lovitură dată bisericii mânești gr. or. din Ungaria, nu fi simțită și de biserica din România.

Noi strigăm în auzul tuț și pe toate căile „Unitate citală” — deci și cu ajutorul riciei! — iar diplomația ungurea și politicienii unguri lucrează pe scuns să întârzie desăvârșirea tății noastre culturale ori să o f cu totul iluzorie destrâmând și pând tot, ce ne ține laolaltă. trebuie să recunoaștem, că to puterile lor, cari acționează în recția aceasta, sunt conștii de ti finală. Ei poartă lupta, ca și ci ar purta-o în contra unei poli concentrate a tuturor Românil.

De aceea atacurile lor si mai îndrăznețe, iar opintirile n stre de apărare atât de despera deoarece fiecare atac al lor ne s prinde. Ne-a surprins și legea Apponyi, ne-a surprins și ace acum foarte serios și conștiu at în contra bisericii noastre.

Dar dacă responsabilitatea pe tru nepregătirea noastră în fa legii lui Apponyi — ne atinge nun pe noi, Români din Ungaria, a cul cel mai nou, pe care-l încear călugării unguri și guvernul ung resc, n-ar fi putut ajunge în s diul, în care se găsește, dacă exista într-adevăr acea *deplină* tate culturală, spre care năz cu toții. Vrem să zicem, că di mația românească ar fi trebuit simtă încercările diplomaților guri!!

Pentru a avea un astfel succes diplomatic — și însemnea a avea un succes, când un dip mat descopere de cu vreme p gătirile unui tănuat atac, — trebui ca ministrul plenipotenți al României la Roma să aibă, lângă celelalte multe însușiri, cesare unui om, care joacă la t bla de șah, unde figurile reprezî popoarele, ar trebui să mai ail încă două însușiri:

Să fie deplin orientat asup

III.

Steauă tristă: ochiu de aur
Ce pe 'ntinsul bolții plai
Poate-acum de mil de veacuri
Mai întâi și 'ntâi răsa!

Spune-mi tu prin strălucirea
Unei raze de argint
Ce dorinți te pasc în largul
Zărilor de mărgărint?!

De ce fle-care seară
Pintre neguri tremurând
N-astepti și pe celelalte,
Ci răsa! tot mai curând?!

Hyperion.

Minciuna.

— Dedicatie, unui călugăr gras ce face parte din «majoritatea». —

Celce cantă adevărul, nu este oare dânsul fratele nostru, vrednic de compătămire? Și celce nu caută adevărul, nu este el deasemenea fratele nostru și mai vrednic de milă?

Carlyle.

Ci vorbește-le mai bine tu, Carlyle, cu glasul tău convingător de sfânt modern!

Cântece.

I.

Urcă luna scări de-argint,
Codrilor de strajă,
Zărilor de mărgărint
Dând atâta vrajă!

Sus la strunga din răscruci
Sună cornul jelnic,
Iar pe calea dintre fagi
Plânge-un glas sfelnic,

Ce cu tainicu-i regret
Din acorduri line
Pas de pas îmi crește 'n piept
Dorul după tine!

II.

Lună, lună-mi tot arăți
Cât ești de frumoasă,
Resfrându-ți peste zări
Părul de mătăasă!

Dar să vezi la mândra mea
Ce sculpturi rotunde,
Jur că 'n pripă de năcaz,
Lună te-ai ascunde!

Oare putea-le-ai lua tu viața, ce pe ochii înpânziți, ca să zărească, să li-se lămurească conștiința, să li-se descopere ființa împletită între dogme și să răzbată, bieții, ieșind la lumină adevărului?

Cu greu, ... dar spune-le, te rog, că evanghelia din urmă a acestei lumi ostentive de căutări zadarnice, este: «*Cunoaște-ți munca la și ti-o împlinește!*»

Atâta evangheliile ne-a mai rămas, dar asta-i sfântă! — Căci toată truda adevărată este o religioasă, ș'orce religioasă care nu e muncă, poate pleci să-se sălășuească între Bramani, Antinomiști și Derviși jucăuși, sau ori și unde în lumea largă, — la mînă unul, ea nu va găsi nici-un adăpost.

Singura ta rugă să-ți fie munca. Căci acesta-i singurul adevăr curat, pe care-l stăpânești!

Fiule de-o clipită al pământului, cată tu în zarea adâncă: vezi tu cu ochii sufletului, cum rotește repede ca gândul toate planetele în jurul soarelui, ce fierbe topindu-se în focul lui cumplit și-și luminează sistemul fără de granițe? Miriade de stele se învârtesc călătorind fără zăbavă către o țintă necunoscută... întreg universul e în toiul muncii, ce-l desăvârșește și poartă mereu înainte, mereu spre mai bine.

Deci te împacă și tu ființă de-un ceas, peșășită aci pentru, te miri câtă vreme ș'apacă-te de trebi, căci numai nuncia va putea capăt desnădejdiei ce începuse să se înstăpânească asupra-ți: ură, săpă, țese, scrie, citește, talmăcește învățăturile toatănoare, pe cari marginita ia minte să le poată cuprinde, — nu se îngroapă în școlasticismul și misticismul fără rost al veacului de mijloc, și muncește din răspuseri la ceea ce te pricepi. Căci acuși o să coboare peste tine noaptea, cu umbra sa rece și nu vei mai putea lucra. Stai, prin urmare, drept ca un erou nelufricat; ocolește cearta — orice găleavă e apucătură moșicească — nu te pripi, dar nu curma din muncă, ci lucră întruna!

Unde vei găsi luscă neștiință, prostie și barbarie, înhață-le cu putere și o clipă nu te da ogîhnei, până când n-ai ajuns să le strivești, curmându-le răsuflarea — ucigașă a minții curate. În numele Domnului ce te-a trimis în lume, lovește-le la mir, căci Stăpânul a toate și-o poruncește cu glasul său limpede, care vorbește 'n propria ta conștiință. Tu-l auzi deslușit. Fi sigur, că urechea ta nu te minte.

Omoară deci minciuna ce-a mai rămas, zăcând a lene în tine, ori care se târăște lingusitoare împrejuru-ți! Incepe întâi cu tine însu-ți: curățește-ți

mănea izolați și vor lupta singuri, dar să crede, că nu vor putea susține lupta timp mai lung. În ori ce caz Iusthiștii sunt năcăjiți pe partidul lui Kossuth, pentru înclinările de pace cu guvernul.

Tratatul comercial austro-ungar-bulgar. În Sofia s'au început alaltaeri între delegații austro-ungari și bulgari desbaterile asupra încheierii unui tratat comercial. Prim ministrul Geschon, deschizând desbaterile, a dat expresiune speranței, că raporturile politice existente vor deveni și mai strânse prin-tr-un tratat corespunzător intereselor ambelor țări.

Vizita regelui Petru la Maj. Sa Monarhul. După știri din Belgrad mult amânata vizită a regelui sârbiei la Maj. Sa Monarhul va avea loc la luna Aprilie, însă nici la Budapeșt și aici la Viena ci într-o locaitate, care va stabili mai târziu.

Gauzele dimisiunii bar. Burian. În cercurile politice maghiare se susține, că motivul retragerii bar. Burian nu zace în împrejurarea, că doi supuși ungari nu pot ocupa deodată două posturi în ministerul comun. Adevăratul motiv ar fi următorul: Burian a trebuit să repăsească, fiindcă sub regimul său situația în Bosnia a devenit tot mai tulbură, încât o schimbare în conducerea supremă a provinciilor anectate a fost nu numai dorită ci s'a impus chiar. Că acest fapt s'a redcut este ușor de înțeles, iar împrejurarea, că s'a relevat ca motiv al dimisiunii lui Burian apartinerea sa statului ungar, se explică prin faptul că Burian a nutrit speranțe de-a deveni urmașul contelei Aehrenthal. Fiind însă înșelat în speranțele sale a voit să-și câștige o satisfacție oareșicare, prezentându-se ca un martir al Ungariei persecutate de către cercurile austriace, creându și astfel o popularitate între Maghiari.

Se crede, că în urma interpe-luțiunii contelei Apponyi situația se va limpezi.

În chipul acesta Iusthiștii vor ră-

grădina sufletului de toată bălăria ne-trebnică a atator dogme și prejudecăți ce 'nnădușesc răsădul nobil al gândirei. Apoi îți îndreaptă falnic privirea curată, căci tu ai solie și trimis ești de Dom-nul să judeci și să 'ndrumi pe cei mai slabi, pe cei întârziți și să-i aduci la brazda înțelepciunii, scoțându-i din ho-tarul neghinii al minciunii. Din greu va trebui s-asuzi înnoibilându-te pe tine, slujindu-le în aceeași vreme lor drept pildă!

Nespus de-amară luptă, însă a-tunci, când te-ai făcut din ucenic mă-estru, când devenit-ai tare ca un ercul, tu uită-te atunci în jur de tine. Fiori te-or lua recunoscând vedenia înfrico-șată, căci iată, pe-o temelie fără de sfâr-șit se întinde, și până 'n vinețiul slavei se ridică cetatea împrejmuțată de zidul cumplit al prostiei — și îngrădit cu putere, stă zăcând în miezul ogrăzii mormanul uriaș al minciunii din lume. Părea-vei o furnică, alătura de-un munte!

Dar tu ești soldatul credincios al împărăției adevărului, tu ești viteazul ce nu se știe înspăimânta și-i dai asalt cetății pline de bălăurii fantasmagoriei și smei dogmatici cu câte trei și șapte capete și trași în dreapta și izbești în stânga și indiferent de confesiunea sa o să cadă bălaur după bălaur, până ce rămâi

Jertfele șovinismului din Oradea.

Procedul barbar și anticreștinesc al conducătorilor seminarului catolic din Oradea-mare față de teologii români, aruncă tot mai mari valuri de mânie și indignare în lumea românească. Adresele de aderență față de jertfele șovinismului și glasurile de protest și de osândire a actului incalificabil, continuă. Dar mai mult, se vor face meetinguri de protestare și actul nedemn se va aduce la cunoștința lumii culte, ceea-ce e foarte corect, căci numai în chipul acesta, prin astfel de exemple reale, poate să se convingă lumea din străinătate despre stările grele și anormale dela noi și despre actele nevreddnice ce se comit în cercuri mai mici sau mai largi, pentru utopia maghiarizării.

Pentru ziua de azi avem următoarele informații:

Manifestație naționalistă.

Din București ni-se scrie, că acolo s'au ținut mai multe conferințe în chestia teologilor prigoniti și rezultatul este, că s'a constituit un comitet de inițiativă, compus din membrii de-ai Ligei Culturale, studenți și prezenți ai diferitelor societăți naționaliste pentru a sărbători eroismul celor 16 studenți seminaristi români din Oradea-mare, cari au refuzat mai bine să-și sacrifice cariera începută, decât să renunțe la limba strămoșească.

După o serie de constatări intime se va organiza un mare meeting naționalist.

Manifestații vor fi lansate la timp, iar publicul va fi avizat de acțiunea acestui comitet.

Toată diplomația europeană va fi înștiințată de „ul din Oradea-mare.

Mărturisire de credință.

Teologii eliminați, întrunindu-se la părintele Dr. V. Lucaci în Șisești, au adresat ziarelor următoarea depeșă:

Intruniți în casa ospitală a părintelui Lucaci, celim cu mândrie sufletească manifestațiile mărețe ale Românilor de pretutindeni, simpatice pentru lupta susținută întru apărarea limbii dulcii naționale.

Pătrunși în adâncul inimii de-o emoțiune sfântă, aducem recunoștință și mulțumită celor ce ne-au mângâiat în zilele de prigonire, încurajându-ne în lupta sfântă.

Înainte de toate omaj, iubire și alipire către bunul arhieru apărător al drepturilor noastre și bisericeii naționale.

Funem făgăduință sfântă, că vom fi pururea luptătorii credincioși ai limbii și drepturilor naționale.

In numele celor 16:
Bonea, Kirvai, Steer, Fopan.

Adrese.

Din Lăpușul român.

»Bravilor teologi din Oradea-mare!

Sunt mândru și satisfăcut de ținuta voastră bărbătească, întru apăra-

singur stăpân pe cetate, stăpân pe dreptate, pe lumea ideilor logice și clare, pe împărăția luminei întraurite de soarele înțelepciunii.

Șacum privești sumet din parapet. Curată ce-i zarea! O lume senină și nouă și în mijlocul ei stai tu: un zeu biruitor!

Căci azi nu te mai cutremură nimic: nici viforul ce urlă fioros, nici uraganul însălbăticit al mării, nici glasul odinioară muștrător al conștiinței acum împăcate, nici crău năcunat și mult-temut al vreunei țări pământene, nici papa îmbătrânit al Romei eterne, — tu nu te știi gudura umilit ca cățălugul din poveste pe lângă nu știi care dulău prost ș'omnipotent numit Samson; tu ești un om, ce porți o lume întreagă în sufletul tău adânc cât oceanul, tu ești viteazu n'țelepțit, pe care nime nu-l mai poate nfrânge, nici însăși moartea, căci faptele tale drepte și cinstite s'au înscris în cartea lucrurilor petrecute în univers, — lupta și lvingerea ta s'au încrestat pe răbojul vecinicii.

Doar Dumnezeu!

Dar El, de ce să te înspăimânte? Căci El nu ție dușman, ci prieten, — căci tu ești tare și când te vede El zămbește mulțumit din slava lui albastre; căci tu ești copilul vrednic al muncii

rea limbii române față de barbarii în brăcați când în piei de lupi, când în piei de vulpi, când în talar peoșesc.

Intru atâta m-am îndrăgît d scumpul și neprihăntul vostru chip cât cu mult foc, vă rog, ca la prim ocaziune, când veți conveni, să bine voiți a vă lua toți într-un tablou, și apoi un tablou din chipul vostru cură să-l trimiteți încoace pe speșele mele ca la ocaziuni binevenite, să-l arăt frților și nepoților, și să le predic accentuat: *lată inimile generoase, cari su-gata de orice jertfă întru mărirea ne-mului românesc, a abandona favorur ba voioși a părăsi seminarul, decât fi batjocura străinului dușmănos.*

Laudă și cinstite vouă bravilor tineri, bravilor Români!!

Iosif Nemeș,
preotul Lăpușului român
și membru fondator
„Asociaț. pentru cult.
lit. poporului român“

Din Rece-Cristur.

Tinerimea plugarilor români din Rece-Cristur trimite bravilor teologi români eliminați din seminarul românesc catolic din Oradea-mare aceasta adresă:

»Mândri de ținuta voastră bărbătească, ne însuflețim la luptă pentru limba noastră strămoșească. Voi da dovadă mamei noastre Roma, că n'odată n-ar fi pace în biserică, dacă e colo s-ar primi și decreta limba maghiară și numai în administrația bisericeii noastre. Voi ați căzut jertfă ure pismeii și șovinismului distrugător, cărui steag zdrențuit îl poartă catolicii maghiari. Onoare vouă și bisericeii la al cărui sin vați crescut și pe care cu ostași devotați, veți ști-o apăra ca păstori sufletești.

Gavriș Micu, I. Costin, Alex Pop Al. Popp, Alex. Micu.

Un seminar român gr. cat. în Beiuș!

Din București ni-se scriu următoarele:

can, căbra nem ritorului vlădică Vulmănesc dăre-... la liceul romașii cetelor lui Menum între ospitalitatea străbună a pri-... neticii lui Tokutum, zicem, umbra marelui Vulcan — cere — pentru vrednicii propovăduitori ai Sf. Evanghelii, la neamul năcăjit al Românilor, cere dela urmașul său în scaunul arhieresc din Orade, dela Prea Sf. Sa Radu să-i încoroneze opera dela Beiuș, cu un seminar românesc pentru eparhiile românești, unite dela Crișuri și dela Lușoși! Cei 16 tineri, martiri ai limbii bisericeii românești, părinții lor și cu dânșii întreaga obște românească își unesc glasurile cu cea al umbrei lui Vulcan, rugând pe cei în drept, ca punând la o parte orice prejudeții, să adune la Beiuș în seminar românesc pe toți clericii români uniți, împraștiați prin seminariile catolice provinciale unde șovinismul unguresc își bate joc de limba cultului nostru divin! Su inimile și cu D-zeu înainte! — In telectualii uniți.

și-al făpturei de tot sozul, deci cel mai bun, cel mai ascuțitor firei.

Doar Domnul numai pe cei slabi îi torturează, numai pe cei lași, și prăpădite fără milă. Pe cei ce nu știu a să lupte nici cu... să rodească, nici cu valul viclean al mării care-i scufundă înghițându-i, ni cu cartea ce le ascunde comorile scumpe ale minții, nici cu proștia și minciuna omenească care-i poarte hămesii și n'noptăți pe cărările mlăștinoase ale pământului.

Deci nu-i cruța pe răi și pe vicleni, ci dă-i în lături cu putere. Lăuntru tănuit al unei legi și-o poruncește purtându-te înaintea lor: e legea de fier a mișcării și a desăvârșirii. Întâi despica bezna purtătorul făcliei și numai târziu li va urma mulțimea mare, puvoiiul glosei, colosul, ce nu știe nici să gândească, nici să vrea.

Cei mulți și proști — săracii!

Eu îi deplâng nu pentru munca grea cu plugul, cu sapa, ori cloacul, căci munca lui — fie ea cât de grea — e singura podoabă a unui om, și oricine nu muncește, este un hoț. Dar uite, mă ntristează rostul lor îngust, călăuzit de frica veciniei însoțită de îndârjire numai. În corpurile otelite de atleți se pierde sufletul, pitic asăziat,

Primim informația, că la »Masa enților din Brașov« a contribuit dl Nicolae Vecerdea cor. 50 în loc de un pe coșciugul regretatului său, Dr. Liviu Lemenyi.

Din România.

Preținsa convenție austro-ungară, a cărei text l-am publicat ieri cu rvarea că ne pare apocrif și fantastic, este considerat și de zărele din țania de o mistificare sau poate de tiră făcută unor anumite persoane cercuri interesate. Lată de pildă crie »Adevărul« de ieri:

»Am reprodus textul convenției, titlul de document și de curiozitate, ce lui arată că nu poate fi vorba de o mistificare, sau poate de o...

Cât despre textul convenției, el e turătoare satiră asupra relațiilor între cu Austro-Ungaria. Noi dăm l, absolut totul, pentru a nu obține c ca națiune. Toate sacrificiile au cop numai de a obține o siguranță care, pentru coroană și Dinastie.

Pe de altă parte însă textul conlucurii cari nu numai îl denunță ca ruf, dar arată că autorul nu e nici în curent cu condițiile dela noi, el vorbește de înlocuirea liturghiei ce (?) prin cea latină și de întroarea stilului nou, un lucru de ni- acesta din urmă care totuș nu realizează.

Articolul 3 e o directă satirizare ericalismului... Prințr'ansul se încheeța contra »liberucetătorilor, socialor, anarhiciștilor«, ba chiar și »ralilor din stânga sau liberalilor ex-rici... Și se stabilește că »clerul lizat, aristocrația de sânge și a lei și marii proprietari vor ține esiv frâielei puterii«.

În Austria lucrul acesta merge, — noi însă nici clerul nu s'a latinizat, aristocrație de sânge și spadă nu a avem, — și întru cât avem, n'a a deținut succesiv frâielei puterii mai mult nu le-a deținut, decât le-a inut. Cum se vede multe pasagii convenției denunță că e apocrif.

Drepturile Dobrogenilor. In na modificării legii privitoare la drepturile politice ale dobrogenilor e obabil că alegeriile parlamentare din drogea vor fi amânate până la înmirea noilor liste electorale. O delecție de frantași dobrogeni a solicitat o dicită d-lui ministru de interne spre cere lămuriri asupra datei acelor geri.

D-lui I. Paul, profesor la liceul onal din Iași, actualmente și direc- il învățământului primar și normal mar, pentru serviciile aduse în timp 20 de ani de funcționare în învăț- ant, i s'a conferit medalia Răsplata incei pentru învățământ.

Societatea filologică, din București ține azi Vineri 10 Februarie v. la bele 8 și jumătate seara o ședință la alversitate. La ordinea zilei va fi comunicarea d-nului G. Giuglea »Limba scântecelor« și »Cestiuni de adminis- ție«.

Din Turnu Măgurele se anunță: Itul amenință să se reverse. Lunca con- unei Flopiu Slăvești a fost inundată, în cauza repezițiunii sale Oltul a rupt odul provizoriu în construcție între Iz- și Turnu-Măgurele și la care se lu- ează de astă loamnă.

„Serata“ și „concertul“ din Brașov.

— Articolul întărit al unui om din provincie. —

Să mă iertați, Onorată redacțiune, că viu acum a post festa» cu dorința, de-a spune câteva cuvinte despre cele două evenimente importante, cari s-au petrecut în săptămânile din urmă, la Brașov. Scrișul meu este întârziat, dar poate folositor.

Deși din provincie, eu știu bine Brașovul și mai ales pe Români brașoveni, li cunosc cu toate călătoriile și defectele lor. De calitateți nu se îndosește nimennea, dar de bună seamă, unul dintre defectele publicului românesc brașovean este scepticismul. Surtucurul brașovean, cu sau fără diplomă, nu se impresionează cu una, cu două. Nu o »serată etnografică«, un »concert Dima«, ori un »Folescu« — așil pe el nu-l scoate din ogașle nici chiar un Caruso. Dacă s-ar întâmpla, să vie italianul asta și să dea un concert, bună oară, pentru »masa studenților«, ar păi-o mai nostim ca în Pesta. Căci dacă pe urma tenorului său liric, nu s-ar dărâma zidurile redutei, sau nu s-ar sparge cel puțin geamurile... ai fi

expus s'auzi după concertul carusian următoarea critică:

»Cântă el, nu-i vorbă, tălianul asta... dar n-are glas ca Toma dela »sfântul Nicolaie«, până-i lumea!»

Indolența, lipsa de entuziasm, scepticismul asta îmbinat cu o ridicolă răceală englezească »de sub Tampa«, cu greu ție-le poți explica, dacă nu cunoști structura sufletescă a publicului brașovean.

Mă uitam și la »serata etnografică«. I-ți venea rău, nu alțeva.

Muzica dragută populară, aranjată din partea lui Brediceanu pentru orchestra militară, cântecele populare, adevărate mărgăritare de dulșoșie și sentiment, jocurile precise, frumoase, pline de temperament ale dansatorilor tineri și drăgălași, costumele variate, toate pitorești și cari culminau în apendidele costume ale junilor scheiani, — trebuiau să-ți răscolească toată poezia curată care doarme în fundul sufletului tău năcăjit și preocupat de mizeriile zilnice, — trebuiau să-ți gădile orgoliul tău național și involuntar palmele tale ar fi trebuit să-se plesească una de alta, minute de-a rândul, pentru ca să-se dovedească că ești om, ești cult și te ști încă entuziasma pentru ce e frumos.

Când colo ce să vezi?

Se strecura cântec după cântec, se desfășura dans după dans, se retrăgeau între stincile din fundul scenei părechi după părechi, iar »tăligința« română sta și căsca câte-una lată, damele și mai făceau vânt cu eventaliile alungând valul de căldură, care le topia pudra de pe obrazurile îmbujorate... și gata!

Norocul nostru cu străinii sași și unguri, cari după fiecare punct curmau liniștea prin aplauzele lor nervoase și pline de adirație. Aplauda șpanul, aplauda primarul și viceprimarul, aplaudau gazetarii sași și unguri, aplaudau niște săoaice de pe galeria ticsită de lume, aplaudau cu toții, iar ai noștri și întorceau capetele întrebându-se că, »ce i-a ajuns peăștia de-și strică palmele cu atâta silă?«...

După terminarea programului am așteptat să-se reverse un torent de simpatie asupra domnișoarelor și domnilor, cari au studiat cu hărnicie șase săptămâni dearândul, — asupra comitetului reuniunii femeilor în frunte cu zeloasa prezidentă, d-na Maria B. Baiulescu, am așteptat să vedem felicitări pline de căldură și entuziasm sincer la adresa d-șoarei Miți Baiulescu și în special a domnului Bănuț, care a fost sufletul acestei mișcări și fără de carele desigur că nici doamna Baiulescu, — cu toată inteligența, energia și devoțiunea de care o știm capabilă, — nu putea realiza întreprinderea începută. Căci se știe din văzute și auzite, că trebuie un om tânăr, entuziasmat, cu legături de prietenie și conexiuni sociale, care să fie capabil a încheia în jurul său tinereimea răslățită a Brașovului nostru intelectual.

Ei bine, toate acestea au lipsit. Și pentru cei în drept nu s-a făcut nici-un strop de manifestație. Dar să fim sinceri și să punem la o parte toată ipocrisia: la orice om care a muncit și-a realizat o ispravă ție cade așa de bine recunoștința publică!

Ar fi fost de bună seamă la locul său o masă lungă și largă, unde să se întrunească toți diletanții și artiștii, ba s-ar fi căzut, să auzim în pauză un cuvânt autorizat de mulțumită, la adresa lor.

Din toate astea nimic. Ba da, am cetit a doua zi articoliile elogiști ai lui »Kronstädter Zeitung« și lui »Brassö Lapok«, cari au întrecut cuvintele pe cari le-a scris — fără supărare — »Gazeta Transilvaniei«.

Vedeți, domnilor, mie unuia nu-mi place treaba asta. Căci orice ar crede cineva, dar eu afirm, că Brașovul n-a avut de zece ani încoace două evenimente culturale mai de seamă, decât cele puse în fruntea scrisului meu.

O domnișoară mi spunea, că ea a văzut »serata etnografică« și în Sibiu și în Viena, dar că nici întrunul din aceste locuri ea n-a egalat pe cea din Brașov. O fi având ori nu drept domnișoara din chestiune — nu știu. Dar pot spune, că de cincisprezece ani eu n-am văzut o seară mai reușită, mai frumoasă, mai plină de mândrie națională și nu pot decât regreta, că n-am văzut reprezentată în această seară lumea noastră românească, așa cum s-ar fi căzut.

Și de mult nu mi-a căzut așa de bine lauda sinceră a ungarilor și sașilor, cari spuneau cu destulă gelozie, că »ei nu pot face așa ceva!»

De ce?... mi-am zis. Păi de aceea, fiindcă ei n-au nici costumele noastre pline de poezie, nici cântecele noastre melodioase, jalnice și totuși așa de dulci, nici jocurile noastre armonice, demne, voinicești, estetice, pline de bunăcuviniță și gust în ritm și mișcări.

Vă spun o vorbă tuturor acelor, cari n-ați văzut serata din Brașov: regretați! Căci cine știe, în câți ani vi-se va mai da un prilej ca acesta? (Va urma.)

Externe.

Revoluția în Albania va reîncepe. După știri din Salonic, Albanezii vor reîncepe războiul la primăvară. Zui Abdullah, șeful unei bande albaneze, compusă din 80 oameni pe drumul dintre Djacovița și Igek, lângă Iacoș, a atacat niște trupe turcești, cari conduceau pe guvernatorul Dsaffer bey la Ipek. În luptă au căzut foarte mulți soldați turci, iar 15 au fost răniți. Turcii au arestat 3 albanezi și au luat de la ei 5 cai, 18 puști și o mare cantitate de muniții. În urmă Dsaffer bey a pornit contra albanezilor cu 2 regimente de infanterie și 8 tunuri. Albanezii au primit pe turci cu o adevărată ploaie de gloanțe. În luptă au căzut foarte mulți turci și albanezi. Sărbii din Turcia se refugiază în Serbia.

O știre din Scutari anunță că tribul albanez Ducatin s'a răsculat acum 2 zile, și a atacat armata turcească. În luptă au căzut peste 30 oameni de ambele părți. Acest trib pe timpul războaielor malisoriilor a fost liniștit.

— 0 —

Războiul italo-turc. De câțiva timp n porturile italiene se observă o activitate febrilă. Se crede că Italia va întreprinde o luptă decisivă contra Turciei, într'un punct foarte critic pentru Turcia. Cercul s'vonește că Italia nu reușește să se teamă de o opunere a turcilor, deoarece numai astfel poate forța pe Turcia să încheie pace.

Ziarele din Roma cred că puterile mari au interese în Balcani, doresc ca pacea să se încheie cât de curând. Ziara «Perseveranza» anunță că din acest motiv, puterile nu vor face nici o obiecuțiune dacă flota italiană va începe o acțiune în apele turcești. Este mai puțin sigur că Italia se prepară pentru ceva, deoarece flota italiană nu se află la Brindisi, a plecat pe neașteptate pentru o direcție necunoscută.

ȘTIRI.

— 10 Februarie 1912.

«Deșteptarea». A ieșit sobolul la jumina zilei. În nrul de azi al «Deșteptării» la fruntea primului articol paragraful este omelios: Eugen Brode. Num ca să se știe....

— x —

Sedințele reprezentanței fundației. Sedința I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Bocu a convocat, pe ziua de 11 februarie, ședința comitetului reprezentanței fundației Gossadu, la Sibiu.

— x —

Deputație a comitatului Hunedoara la ministrul de comerț. Alaltaer, la orele 12 din zi — după cum scrie «F. P. R.» — o deputație din Hunedoara, condusă de spanul Mará László a fost primită în audiență de ministrul de comerț. Este vorba de construirea unui pod peste Murăș între Iia și Bruzic — Săcămaș. Pentru construirea acestui pod se prevăd mari cheltuieli, cari nu se pot acoperi numai din contribuția acestor comune. Ele au oferit 200.000, și ar mai fi trebuită de 100.000 cor., cari s'au cerut de la stat. Ministrul a răspuns că stă bucuros în ajutorul susținerii acestor comune până la suma cerută. Deputația, din care au făcut parte d-nii Iuliu Orbonaș, proprietar Iie, Dr. St. Rozvanu, avocat Iia; Vas. Damian, protopop, deputat dietal; Zevedeu Mușeanu, protopop Iia; Ion Budoiu, preot Chimpuri; Dimitrie Data, proprietar, Iia s'a depărtat mulțumit.

— x —

Protopresbiterul militar P. Boldza — distins. Din Sibiu ni se comunică: Comandantul de corp Kóves de Kóvesháza a exprimat printr'un ordin de armată, laudă și recunoștință d-lui protopresbiter militar P. Boldza — cu ocazia permutării sale din Sibiu la Viena — pentru eminentele servicii prestate timp de 6 ani, cât a fost în serviciul corpului XII de armată. Felicităm și noi pe harnicul protopresbiter, dorindu-i aceleași succese și în noua garnizoană

— x —

Nouă însoțire de credit Raiffeisen în comitatul Sibiu. Tribunalul reg. din Sibiu a înregistrat firma însoțirii de credit sistem Raiffeisen din comuna Călnic. Însoțirea alcătuită la stăruința harnicului preot Ioan Dușe și a învățătorului George Ghișoiu și cu concursul secretarului Reuniunii române agricole sibiene, a d-lui V. Tordășianu, își va începe în scurtă vreme activitatea. Ea este a 24-a însoțire Raiffeisen, cu firma înregistrată în comitatul Sibiu. «T. R.»

— x —

Inmormântarea lui Aehrenthal s-a făcut ieri, cu o mare pompă. Corpul decedatului a fost petrecut de la biserica Sf. Mihail și până la gară de un mare și distins convoi, luând parte moștenitorul tronului, membrii casei domnitoare, întreg cercul diplomaților, funcționarii ministerului de externe, reprezentanții

camerelor, miniștrii ungari Hederváry, Zichy, Serényi precum și alte notabilități. Cu trenul de 3 oare d. p. corpul defunctului a fost transportat la Doxan unde a fost așezat în cripta familiară

— x —

Necrolog. Miercuri în 21 Febr. a încetat din viață, în etate de 70 ani inv. penz Ioan Laurențiu din Sărmaș mare. Inmormântarea a avut loc, a Vineri în 23 Febr. Pe decedatul îl deplâng. Rafta n. Togănel, soție. Augustin Laurențiu preot gr. cat. și Silviu m. Botezan ca fiu și fiică. Iulia Laurențiu n. Ilieș. noră. Pompeiu Botezan ginere și numeroși nepoți și nepoate.

— x —

Inundațiile din jud. Constanța. Inundațiile din județul Constanța, pe litoralul Dunării, sunt tot mai mari. În special comunele din litoralul Dunării sunt grav amenințate. Cartierul Mahala din Hârșova a și fost inundat aproape în întregime cauzând pagube însemnate. În unele puncte cursul Dunării e împiedecat îngrămădirea sloiurilor de gheață, provocând astfel revărsarea apelor. Comisia de pionieri a început a împărți sloiurile, punând dinamită la puncte îngrămădirei lor. Căminul «Ostrovul fecioare» din fața comunei Rasova a fost inundat; cu mare greutate au fost salvate 40 familii de țigani rudari și 2 vite mari.

Prefectura a luat măsuri pentru apărarea comunelor amenințate, cerând ajutorul armatei.

— x —

Advocat harnic și Român bun. Nu se scrie: Sunt abia câteva zile de când am fost în orașelul Elisabetopol pentru înregistrarea firmei unei însoțiri sistem Raiffeisen din comuna mea. La tribunal începuse mai unu, mai altu să-mi facă fel de fel de observări; că firma nu e potrivită, și merge greu cu înregistratul etc. Ba mai se plec fără nici o ispravă. Pe galeria tribunalului întâlnesc un domn tânăr cu o față blândă și simpatică. Mă agraște în limba dulce a mamei mele și mi se recomandă Dr. Ivariu Holom avocat. Iam spus în câteva cuvinte scopul venirii mele la Elisabetopol, descriind-i și demersurile făcute în această cauză, fără nici un rezultat. Dânsul mi-a esaminat toate actele și aflându-le în regulă mi-a zis să plec liniștit acasă, că se îngrijește dânsul singur ca cât mai îngrabă să se rezolve această afacere de interes obșteesc românesc. Deabia au trecut câteva zile și firma s-a înregistrat. Voind a-mi răsplăti după merit osteneala d-lui avocat, dânsul cu o modestie de față mare mi-a răspuns, că pentru astfel de afaceri dânsul nu e obișnuit a primi nimic. Ulterior am aflat că în nenumărate cazuri a lucrat pentru interese de ale bisericii și școlii române precum și alte interese obștești, fără a voi să primească remunerațiuni. E un lucru care merită toată lauda. Neamul românesc e dator să sprijinească din toată puterea pe un avocat brav și românesc cum e Dr. Holom. — Un preot român.

— x —

Cel 20 de oameni «mari». Miliardașul Andrew Carnegie, d-nul Stead și alți 28 profesori și președinți de universități din Anglia și America, alcătuiți într'un comitet special, au întocmit o listă de «20 cei mai celebri oameni din lume» din toate timpurile. Rezultatul obținut de acest special comitet a fost publicat în marele ziar din New-York «The New-York Evening Journal», și iată cari sunt cei 20, în ordinea cui au fost publicați:

Shakespeare, cel mai mare poet mondial; Columbus, descoperitorul lumii americane; Gutenberg, inventatorul tipografiei; Newton, fondatorul astronomiei moderne și al fizicii; Caesar, fondatorul imperiului roman; Darwin, fondatorul unei noi științe; Dante, părintele poeziei moderne; Hansoehn, inventatorul locomotivei; họael Angelo, pictor și sculptor; Einstein, descoperitorul puterii electrice; Beethoven, cel mai mare muzicant; Watt, inventatorul puterii aburului aplicabil la mașini; Moise, legiuitorul timpurilor vechi; Homer, poet; Buddha, fondatorul budhismului; Aristotel, înțelept; Socrate, filozof, din Athena; Paul, apostol al creștinătății; Confucius, filozof chinez; Luther, reformator.

— x —

Cloacire de trenuri într'un tunel. În tunelul Hoosac, cel mai lung din America, s'a întâmplat alaltaeri o ciocnire între un tren de călători și unul marș. În urma exploziunilor, cari s'au produs, un incendiu a distrus multe goane. Nu se cunoaște încă numărul victimelor.

— x —

Un tren jefuit de un pungaș. În trenul accelerat New-York—Saint-Louis un bandit de o îndrăzneală extraordinară a buzunărit pe toți pasagerii trenului. În primul rând a forțat pe conductorul locomotivei să oprească trenul apoi s'a urcat în tren și mergând în vagon în vagon a luat totul de la pasageri, cari erau buimăciți, fiind deșteptați pe neașteptate din somn. Un pasager, care a voit să se opună a fost împușcat de bandit. După această ispravă

Central University Library Cluj

Stofe pentru sezonul de primăvară și vară,

Produs propriu

pentru

Costume de bărbați

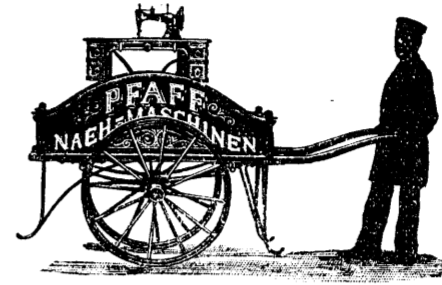
și

Costume de dame.

Esecutare de clasă primă și desen modern
recomandă

Fabricile de postav, modă și împletituri

Wilhelm Scherg & Cie.



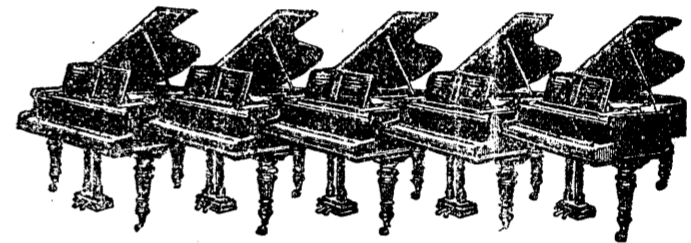
PFAFF
Mașini de cusut

UNDERWOOD, mașini de scris, ROATE ARMATE
„KOSMOS“ roate pentru popor din fabrica de arme Steyr.

OTTO WETZEL,

Brașov, Strada Mihael Weiss Nr. 30.

Atelier de reparaturi pentru mașini de cusut de toate sistemele,
mașini de scris și biciclete.



Depozit de
piane și
harmonio

Reparaturi-Acordări.

EINSCHENK CAROL,

BRAȘOV, Strada Neagră Nr. 54.

Instrumente se dă în chirie

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Aspirin

veritabil adeseori se imitează, cumpărați numai cel
introdus de noi în comerț cu

Aspirin-Tablette

pachetate original ca ilustrația alăturată (o sticlă
cu 20 tablete à 0.5 gr. K 1.20.)

Pe fiecare tabletă este imprimat cuvântul Aspirin.

Numai aceste tablete sunt garantate ca pre-
parat veritabil.

Cereți exclusiv Aspirin în tablete originale.

Farbenfabriken vorm FRIEDR. BAYER & Co. — Ebfeld
und Leverkusen b. MÜLHEIM a. RHEIN.



La NAGYENYED
Com. Alsófehér

Se adresează, cine dorește să-și
procure varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alea, plante de ornament, conifere,
plante de împrejmuire, fructe cu boabe, puști, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară)
viță europeană și americană cu și fără
rădăcini. (Catalog instructiv gratis.)

FISCHER & COMP
Pomi Viticultură